

Selectie

Ochtendeditie
maandag 5 okt 2020

Afdeling CAR (SP)
Voor intern gebruik

'Gelijke monniken, gelijke kappen'

de Telegraaf 05-10-2020

Den Haag - Vanuit politiek Den Haag klinkt kritiek op de drukbezochte diensten in de Hersteld Hervormde Kerk in Staphorst. In de Tweede Kamer is er weinig begrip voor. In de kerk werden zondag drie diensten gehouden, elk met 600 aanwezigen, waarbij gezongen werd en geen mondkapjes werden gedragen. PVV-leider Wilders vergelijkt de situatie met de horeca. „Dus in de horeca maximaal 30 gasten maar in de kerk in Staphorst 600 mensen? Dat snapt niemand. Gelijke monniken, gelijke kappen!“ Verstandig CDA-Kamerlid Van Dam stelt dat bijna alle gebedshuizen in Nederland zich verstandig gedragen 'door zeer terughoudend om te gaan met vieringen en diensten'. „Het is jammer dat dit kerkgenootschap niet dat voorbeeld geeft. Ook met de

nodige beperkingen kan in deze moeilijke tijden recht gedaan worden aan het grondrecht van godsdienstvrijheid.“ De christendemocraat vindt het bovendien jammer dat 'de uitzondering het beeld bepaalt'. „Het recht op godsdienstvrijheid ontslaat je niet van de plicht om daar gepast en veilig mee om te gaan. Zeer slecht voorbeeld dit.“ 'Onbegrijpelijk', noemt D66-voorman Jetten het besluit om de diensten te houden. „Vele kerken, moskeeën en synagogen nemen hun verantwoordelijkheid in de coronacrisis. Deze kerk niet. Onbegrijpelijk. Laat minister Grapperhaus - verantwoordelijk voor kerkdiensten - zo snel mogelijk in Staphorst een indringend gesprek voeren.“ PvdA-voorman Asscher vindt het handelen van de kerk 'echt

onverantwoord'. „Terwijl van andere Nederlanders gevraagd wordt om niet langs de lijn bij de voetbalwedstrijd van hun kinderen te gaan staan.“ Hij vindt dat er überhaupt geen uitzondering op de coronaregels moet worden gemaakt voor religieuze bijeenkomsten. „Als bioscopen, theaters, sportclubs en horeca een bijdrage wordt gevraagd in de bestrijding van het virus, moeten geloofsgemeenschappen ook hun bijdrage leveren.“ CU-fractie leider Segers vindt dat de kerk 'niet het goede voorbeeld geeft, zoals andere kerken dat wel doen'. Hij merkt op dat veel kerken wel verantwoordelijk optreden in de coronacrisis. „Ze zijn ook geen haarden van besmetting, gelukkig.“

Tweede Kamer kritisch op kerkdiensten in Staphorst

NRC Next 04-10-2020

Tweede Kamerleden zijn kritisch op de Hersteld Hervormde Gemeente in Staphorst (Overijssel), die zondag drie kerkdiensten hield. Per dienst waren maximaal zeshonderd mensen welkom. De kerkgangers mochten zingen en hoefden geen mondkapje te dragen. Kerken zijn gelukkig geen haarden van besmetting, schreef CU-leider Gert-Jan Segers op Twitter. „Maar als je een kerkdienst met 600 mensen houdt, geef je wat mij betreft niet het goede voorbeeld, zoals andere kerken dat wel doen.“ Tweede

Kamerlid Chris van Dam (CDA) twitterde: „Het recht op godsdienstvrijheid ontslaat je niet van de plicht om daar gepast en veilig mee om te gaan. Zeer slecht voorbeeld dit.“ Bij religieuze bijeenkomsten geldt geen maximumaantal bezoekers, op voorwaarde dat bezoekers vooraf reserveren en er bij binnenkomst een gezondheidscheck is. De kerk in Staphorst zegt dat aan die voorwaarden is voldaan. Onduidelijk is hoeveel kerkgangers er daadwerkelijk waren. De

burgemeester van Staphorst, Gerrit Jan Kok (VVD), zag geen reden om in te grijpen, zei hij tegen dagblad De Stentor. „We hebben de afgelopen maanden gezien dat alles bij de kerken goed verloopt en mensen zich aan de regels houden.“ Minister Ferd Grapperhaus (Justitie en Veiligheid, CDA) spreekt maandag weer met het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken, een samenwerkingsverband van 29 christelijke kerken en 2 joodse gemeenschappen. Hij zal daarbij de

kerkdiensten in Staphorst bespreken, schrijft persbureau ANP: „De vrijheid van godsdienst is een groot goed, maar we moesten het samen doen.” Het gesprek stond volgens de NOS later in de week gepland, maar is naar voren

gehaald. In Amsterdam maakten de moskeeën Arrahma en Taqwa dit weekend juist bekend hun deuren de komende drie weken te sluiten, in de hoop het stijgende aantal coronabesmettingen tegen de gaan. De Blauwe Moskee in de

hoofdstad stopt tijdelijk de vrijdagpreken en overweegt eveneens volledige sluiting. Vrijdag riep burgemeester Femke Halsema (GroenLinks) de moskeeën op maximaal dertig bezoekers toe te laten.

Nederland feest gewoon door

Algemeen Dagblad 05-10-2020

Illegale feesten, chaos in enkele grote steden na de verplichte, vroege horecasluiting, en kerkdiensten met soms honderden gelovigen. Het eerste weekend met strengere coronamaatregelen verliep onstuimig. RAYMOND BOEREMEest in het oog sprong dit weekend de chaotische situatie in de Utrechtse binnenstad, waar veel overtredingen werden begaan. Ook in Amsterdam ging het feestvieren na sluitingstijd van de kroegen gewoon door.

De drang om te kunnen feesten was op meer plekken in het land groot. Zo viel de politie vrijdagavond in Tilburg een pand binnen waar een bruiloft aan de gang was met 180 gasten. En was er gistermorgen in Weert een houseparty aan de gang met 150 bezoekers. Ook in Ammerzoden hadden 21 mensen zich zaterdagavond in een bedrijfspand verzameld en werd er gefeest met alcohol en versterkte muziek.

Maar niet alleen in het uitgaansleven namen mensen de strengere coronaregels niet zo serieus, terwijl die nu juist zijn bedoeld om het nog steeds stijgend aantal besmettingen naar beneden te krijgen. Zondag waren er voor

het eerst meer dan 4000 besmettingen in 24 uur en lagen er 810 mensen met klachten in het ziekenhuis.

Kerkdiensten

Toch besloot de herstelde hervormde kerk in Staphorst gisteren gewoon zeshonderd mensen per keer toe te laten tijdens de drie kerkdiensten die werden gehouden. Mondkapjes waren niet verplicht en er werd gezongen. Het leidde tot woedende reacties, al doet het kerkbestuur formeel niets verkeerd. Als er vooraf een gezondheidscheck is en plekken gereserveerd worden is er geen maximumaantal personen voor kerkdiensten, staat in de RIVM-voorschriften.

Viroloog Ab Osterhaus snapt niet dat er zo losjes op de boodschap van Rutte van afgelopen maandag wordt gereageerd. „Mensen zijn nog steeds niet doordrongen van de ernst van de situatie. Ze hebben zich rijk gerekend de afgelopen maanden toen het aantal besmettingen heel laag was en denken dat hun nu niets kan overkomen. Maar inmiddels zitten de besmettingen weer op het niveau van afgelopen mei. Ook als

er zoveel mensen in een kerk samen mogen komen, kun je een beroep doen op hun verantwoordelijkheid. Dit is nu gewoon niet handig.”

Al ziet de viroloog wel inconsequenties en onduidelijkheden in het huidige maatregelenpakket. Zeshonderd mensen in een kerk mag wel, maar in een restaurant mogen maar dertig mensen en bij een voetbalwedstrijd niemand. De kroegen moeten dicht, maar vervolgens kunnen mensen daarna nog wel alcohol kopen bij de supermarkt. En ook over de mondkapjes is heel wat te doen. Bij de ene winkel moet het wel, bij de andere niet. „Probeer duidelijk en consequent te zijn. Dat zijn de regels niet altijd.”

Moeten de regels dan maar strenger? Het Outbreak Management Team (OMT) adviseerde het kabinet onlangs nog om regionaal een avond- en nachtklok in te stellen. Osterhaus vraagt zich af of dat helpt. „Misschien gaan mensen dan nog meer illegale feesten geven.”

Zelfdiscipline

Ook politiebond ACP is daar niet voor. „Je kunt niet op 17 miljoen mensen een agent zetten. Het probleem dat we zagen in enkele steden heeft te maken met verantwoordelijkheid en

zelfdiscipline. Blijkbaar legt een aantal groepen zich niet neer bij de maatregelen en maakt er een kat-en-muisspel van met de politie." Sommige gemeenten willen lokaal extra maatregelen. Zo heeft Utrecht

het plan na 22.00 uur buiten de horeca geen alcohol meer verkopen. Moskeeën in Amsterdam houden de deur voorlopig dicht.

Blijven we open of gaan we weer dicht?

Trouw 05-10-2020

In verpleeghuizen neemt de spanning toe, nu het aantal besmettingen daar groeit. Dat zorgt opnieuw voor gesloten deuren voor bezoekers. De tweede golf begint door te dringen in verpleeghuizen. Per dag melden tussen de vijf en tien instellingen voor verpleeg- en ouderenzorg nieuwe coronabesmettingen in een verpleeghuislocatie. Opgeteld zijn in zeker 187 verpleeghuizen nieuwe corona-infecties vastgesteld in de afgelopen 28 dagen, meldt het RIVM. Vorige week ging het nog om 144 locaties.

In de verpleeghuissector nemen de zorgen toe. "We zien dat het aantal uitbraken toeneemt", zegt Jacqueline de Groot, die op 1 oktober in functie trad als voorzitter van Verenso, de vereniging van specialisten ouderengeneeskunde. "Tijdens de eerste golf hadden we nauwelijks zicht op het virus in verpleeghuizen, nu zijn die gegevens er wel. De cijfers die wij sinds afgelopen maart verzamelen, maken inzichtelijk dat in sommige regio's de situatie nijpend is."

Fors hoger

Verenso becijferde in de meest recente wekelijkse monitor dat er in een week tijd 436 bewoners in verpleeghuizen zijn geregistreerd met een (mogelijke) coronabesmetting. Een forse stijging ten opzichte van een week

eerder, toen het ging om 330 patiënten. Morgen verschijnen de nieuwste besmettingscijfers van Verenso, die gezien de landelijke trend weer fors hoger zullen uitvallen.

De toename van het aantal besmettingen bij verpleeghuizen zorgt opnieuw voor hoofdbrekens over te nemen maatregelen. Het massaal sluiten van locaties voor bezoekers, zoals tijdens de eerste golf gebeurde, willen verpleeghuizen koste wat het kost voorkomen. Onlangs publiceerde Actiz, de branchevereniging voor zorgorganisaties, in samenspraak met Verenso en andere partners een nieuwe handreiking waarbij wordt gehamerd op maatwerk voor elke locatie.

Het uitgangspunt is om de beperkingsmaatregelen voor bezoek te minimaliseren. Een bezoekersstop zou alleen moeten gelden op een afdeling waar bewoners zijn besmet. "Laat het zo kort mogelijk duren en op een zo klein mogelijke schaal, luidt ons advies", reageert Olfert Koning, woordvoerder van Actiz.

In nood kan een verpleeghuis wel volledig gesloten worden voor bezoek, bijvoorbeeld wanneer een locatie kleinschalig is en een gedeeltelijke afsluiting praktisch onuitvoerbaar blijkt. Een voorbeeld daarvan is de kleinschalige locatie van zorgorganisatie Talant in het

Friese Damwoude, die de deuren onlangs sloot voor bezoek. Daar raakten tien van de negentien cliënten besmet en kampen twee medewerkers met het virus. "Je wilt dit liever niet, maar hier is dusdanig sprake van besmettingen, dat we niet anders kunnen", legt Matthijs Bergsma uit, zegsman van zorgorganisatie Talant.

Residentie Molenwijck in het Brabantse Loon op Zand koos ervoor om, zonder dat er besmettingen waren geconstateerd, aan bewoners het dringende advies te geven om geen bezoek te ontvangen. De woonvoorziening voor ouderen wil het zekere voor het onzekere nemen, bevestigt directeur Jan Bernard Koolen. Het gaat volgens Koolen nu nog goed, maar er is geen garantie dat het zo blijft. "We raden het af, omdat de kaart om ons heen steeds roder kleurt."

Maatwerk

Voorzitter De Groot van Verenso wil niet ingaan op de besluiten van individuele verpleeghuizen. "We hebben liever niet dat een verpleeghuis bezoekers weert, het blijft maatwerk." Volgens De Groot moet er vooral alles aan worden gedaan om introductie van het coronavirus in een verpleeghuis te voorkomen. "Dat lukte niet tijdens de eerste golf. Gelukkig zijn er nu voldoende beschermende middelen en is er beter regionaal

overleg", zegt De Groot.

Trouw doet verslag vanuit verpleeghuis in Kampen

Vanaf vandaag doet de pop-

upredactie van Trouw online en in de papieren krant verslag vanuit verpleeghuis Myosotis in Kampen. Aanleiding is de tweede golf van het coronavirus waar Nederland zich schrap voor zet. Tijdens de

eerste golf werd de verpleeghuiszorg in Nederland hard geraakt. Hoe gaat het er nu? Zijn gevolgen van de eerste golf nog voelbaar? En wat is er anders?

GGD'en onder tijdsdruk bij uitbreiding teststraat

Trouw 05-10-2020

Nu er meer labs zijn voor coronatests, worden ook de teststraten flink uitgebreid. De operatie van twee maanden moet uitgevoerd in dagen. Dat de laboratoriumcapaciteit voor coronatests deze week fors hoger is, betekent niet dat iedereen vanaf vandaag terecht kan in de teststraat. Het kost de GGD'en enkele dagen om de capaciteit van de teststraten uit te breiden, zo zegt woordvoerder Sonja Kloppenburg van de koepel GGD GHOR. Of die capaciteit er aan het eind van de week is, of pas in de loop van de week daarop, durft ze niet te zeggen.

Minister Hugo de Jonge (volksgezondheid) meldde zaterdag in het AD dat Nederland deze week kan beschikken over een laboratoriumcapaciteit die goed is voor 400.000 tests, vooral dankzij afspraken met grote buitenlandse labs. Er gaan 160.000 Nederlandse tests de grens over.

Vorige week namen de GGD'en landelijk nog 210.000 tests af. Daarnaast doen ook ziekenhuizen en huisartsen samen vele

duizenden tests. Maar de vraag ligt nog een stuk hoger. De afgelopen weken lukte het veel mensen niet om een afspraak te maken. De GGD'en moeten nu in een paar dagen tijd inspelen op test aantallen die door het RIVM eerder voor eind oktober waren voorspeld, verwacht Van Kloppenburg. En dat terwijl het uitbreiden van de teststraten sinds eind augustus stillag, vanwege het tekort aan labcapaciteit. "We kunnen een opschaling waar twee maanden voor stond, niet nu ineens doen in één dag", stelt Van Kloppenburg.

Volgens haar staan er extra medewerkers klaar, maar waarschijnlijk niet genoeg. Bovendien moeten er werkafspraken gemaakt worden met de nieuwe labs. "Het ene lab wil er dit stickertje op, het andere lab dat stickertje. Dat moet allemaal geregeld worden."

Met 400.000 tests is het eind nog niet in zicht. Eind oktober moet de testcapaciteit landelijk zijn uitgebreid naar zo'n 550.000 per week, en in november naar ruim

730.000. In januari loopt dat aantal verder op tot bijna één miljoen per week, zo is de verwachting. Die cijfers komen van een werkgroep onder leiding van arts-microbioloog Edwin Boel, die voor het ministerie van volksgezondheid de testcapaciteit regelt. Het grootste deel van die extra capaciteit komt van buitenlandse labs, en later ook van grote niet-medische labs uit Nederland, die tot dusver buitenspel stonden.

De werkgroep wil extra capaciteit vrijspelen door 'pooling' - daarbij gaan de tests van meerdere mensen tegelijkertijd het analyseapparaat in. Alleen als de uitslag positief is, worden de tests nog afzonderlijk geanalyseerd om te ontdekken om wie het gaat. Vanaf november hoopt het ministerie daarnaast ook innovatieve sneltests te kunnen gebruiken. Hoeveel capaciteit dit alles opleveren, is nog niet bekend.

Dit is dus pas het begin van een enorme uitbreidingsoperatie, waarvan nog moet blijken of die inderdaad zo zal verlopen als voorzien.

'Ondernemersvertrouwen' groeide door versoepeling maatregelen

de Volkskrant 05-10-2020

Het ondernemersvertrouwen is tussen juni en september toegenomen, meldt het Centraal Bureau voor de Statistiek maandag. In vrijwel alle sectoren verwacht meer dan de helft van de ondernemers nog minstens een jaar te bestaan. De vraag is of dat optimisme stand zal houden nu de pandemie aanhoudt, en de maatregelen weer worden aangescherpt.

In het onroerend goed en de it zijn ondernemers volgens het CBS het meest optimistisch. In die sectoren verwacht respectievelijk 78 en 70 procent van de bedrijven volgend jaar september te halen. Horecaondernemers zijn het somberst, van hen denkt een minderheid van 43 procent de crisis te overleven. Dat is overigens al een stuk meer dan tijdens de eerste enquête in mei, toen slechts 21 procent verwachtte het nog een jaar uit te kunnen zingen.

Over de hele linie nam het vertrouwen bij bedrijven afgelopen zomer toe. Door de versoepelde coronamaatregelen was het sinds juni weer mogelijk om onder meer te reizen en recreëren. Economen

spraken soms zelfs al van een licht herstel - van de werkloosheid bijvoorbeeld.

Maar dat was vóóordat het kabinet deze week weer nieuwe beperkende maatregelen afkondigde vanwege het toenemend aantal coronabesmettingen. Juist een tweede golf, zo konden we dit voorjaar lezen in de voorspellingen van het Centraal Planbureau, zou de economie hard raken. Het is dus nog maar zeer de vraag of de stijgende lijn van het ondernemersvertrouwen de komende maanden wordt doorgezet.

Volgens ING-hoofdeconoom Marieke Blom zullen de nieuwe maatregelen uiteraard effect hebben op de sectoren die erdoor worden geraakt, zoals de horeca, maar veel meer nog dan dat tonen de laatste weken aan dat de coronacrisis nog heel lang kan duren. En dat is misschien nog wel slechter voor het vertrouwen dan de nieuwste maatregelen zelf. 'Omdat bedrijven zonder stip op de horizon geen plannen kunnen maken', zegt Blom. 'Bij twijfel

geldt: niet inhalen. Dus het gaat ten koste van investeringen en het aannemen van personeel, en dat heeft gevolgen op de lange termijn.'

Tot dusver leken de economische gevolgen van de coronacrisis, mede dankzij de ruimhartige overheidssteun, enigszins te overzien. Begin deze maand noteerde het Centraal Bureau voor de Statistiek zelfs het laagste aantal faillissementen in 21 jaar tijd. De werkloosheid liep weliswaar op tot 4,6 procent, maar is nog lang niet zo hoog als tijdens het dieptepunt van de vorige crisis, toen 7,9 procent van de beroepsbevolking werkloos was.

Blom verwacht dat die werkloosheid nog flink zal oplopen. Niet in de laatste plaats omdat ook de overheidssteun de komende maanden stapsgewijs wordt afgebouwd. Daardoor zal het aantal faillissementen toenemen. Bedrijven bereiden bovendien reorganisaties voor, blijkt uit de 9.200 ontslagvergunningen die deze zomer werden aangevraagd bij uitkeringsinstantie UWV.

Een op de acht coronapatiënten krijgt hartproblemen

Algemeen Dagblad 05-10-2020

Bij bijna 12 procent van de coronapatiënten die in het ziekenhuis worden opgenomen, treden hartproblemen op. Dat blijkt uit een studie bij ruim drieduizend coronapatiënten die deze maand wordt gepubliceerd. ANNEMIEKE VAN

DONGENDE meest voorkomende complicaties zijn ritmestoornissen van de boezems (142 patiënten, 5 procent). Ernstige hartcomplicaties (zoals hartfalen, 2 procent) of een hartinfarct (15 patiënten, 0,5 procent) komen minder vaak voor. Bijna 7 procent van deze

opgenomen coronapatiënten (200 mensen) krijgt een longembolie, blijkt ook uit het onderzoek, het grootste naar hartcomplicaties bij coronapatiënten dat tot nu toe is verricht.

Covid-19 staat bekend als een virus

dat vooral schade aanricht aan de longen. Al snel na de uitbraak in China was bekend dat hart- en vaatpatiënten ernstig ziek kunnen worden door het coronavirus.

Duitse onderzoekers ontdekten dat coronapatiënten vaak littekens hebben op hun hart. Bij bijna twee derde van de onderzochte patiënten was op MRI-beelden littekenweefsel te zien dat is ontstaan als gevolg van een ontsteking. Een onderzoek onder 26 besmette Amerikaanse topatleten leverde in september ook aanwijzingen op dat corona hartschade kan veroorzaken bij

fitte jonge mensen, zelf als zij niet of nauwelijks ziek worden. Bij 4 van de 26 besmette atleten was op een MRI-scan een ontsteking van de hartspier te zien. Littekenweefsel in de hartspier kan ernstige gevolgen hebben en bijvoorbeeld hartritmestoornissen veroorzaken.

Virusinfectie

„Een infectie maakt het hele lichaam ziek. Het is dus niet vreemd dat er na een virusinfectie ontstekingen in het lichaam ontstaan. Daarbij doet het hart ook mee”, aldus hoogleraar cardiologie

Folkert Asselbergs van het UMC Utrecht. „De belangrijkste vraag is of het hart hier op de lange termijn schade aan overhoudt.”

„Het is verontrustend dat corona gepaard kan gaan met problemen in het hart- en vaatstelsel”, zegt directeur Floris Italianer van de Hartstichting. „Voor de behandeling van coronapatiënten is het belangrijk dat er snel meer kennis komt. We willen weten welke patiënten een grote kans hebben dat corona bij hen ernstig verloopt. Het onderzoek dat wij steunen, zal daar hopelijk snel aan bijdragen.”

Ook gedoe in 50Plus bij keuze lijsttrekker

Algemeen Dagblad 05-10-2020

Liane den Haan wordt de lijsttrekker van 50Plus bij de Kamerverkiezingen. Dat besloot de partij zaterdag. Het ging - opnieuw - niet zonder strijd. TOBIAS DEN HARTOG Ondanks het gedoe hield Den Haan (53) er de moed in: „Ontzettend bedankt voor uw vertrouwen!”, zei ze tegen de partijleden. „We gaan werken aan een partij met inhoud en een partij met rust!”

Het door ruzies geplaagde 50Plus moest op zoek naar een opvolger, sinds boegbeeld Henk Krol de benen nam. Hij startte in mei een nieuwe politieke beweging.

Liane den Haan (53) werd voorgedragen door het bestuur van 50Plus. Onder de vijf uitdagers waren Kamerleden Corrie van

Brenk en aanvankelijk ook Leonie Sazias. Die laatste trok zich terug, omdat er een richtingenstrijd was ontstaan in de Tweede Kamerfractie.

Sazias vond de huidige Tweede Kamerfractievoorzitter Van Brenk niet geschikt, zo bleek uit een uitgelekt filmpje van een besloten partijbijeenkomst van woensdag. Volgens Sazias is Van den Brenk 'iemand die niet past in het profiel dat de partij nu nodig heeft'. Zelf besloot Sazias daarop haar kandidatuur in te trekken en zich achter Den Haan te scharen. In de hoop zo haar achterban achter Den Haan te krijgen.

Uiteindelijk haalde Van Brenk 42 procent van de stemmen, Den Haan haalde 52 procent en was

daarmee in één ronde de winnaar. Partijvoorzitter Jan Nagel, die in augustus aantrad met een nieuw bestuur, hoopte nog wel dat de lijsttrekkersverkiezing zonder gedoe gepaard zou gaan. Nagel schreef woensdag nog in een interne nieuwsbrief: "Nog meer ruzie en we kunnen net zo goed niet naar de stembus gaan."

Tijdens de online-partijvergadering zei hij dat de voordracht van Den Haan 'zonder ruzie gepaard' is gegaan. Hij verklaarde de keuze als volgt: „Je hebt een spits nodig, of een nummer 10 of 14. Wij denken dat Liane dat is. Zonder dat we iets tekort willen doen aan Corrie of Leonie. Dit wordt het keerpunt!” In de peilingen staat 50Plus nog op een zetel, tegen vier stuks nu.

CNV ziet niets in flexplan van AWWN

Algemeen Dagblad 05-10-2020

Vakbond CNV heeft geen goed woord over voor het voorstel van de werkgevers om lonen en arbeidstijden flexibel te maken. „Dit voorstel kan met een grote boog de prullenbak in.“ PEET VOGELSAfgelopen zaterdag ontvouwd de werkgevers, verenigd in de AWWN, in deze krant hun plannen voor nieuwe arbeidsvoorwaarden. Ze willen dat de lonen mee-ademen met de economie. Dus hogere lonen als het goed gaat en een lager loon als het minder gaat met de bedrijven. Ook willen ze dat in slappe tijden de mensen minder uren werken en in drukke tijden juist meer. Het totaal aantal gewerkte uren mag niet boven een van tevoren afgesproken maximum komen.

Ook moeten de functieomschrijvingen ruimer, zodat personeel breder inzetbaar is. De AWWN verwijst naar PostNL. Daar moet het kantoorpersoneel bijspringen in de pakketbezorging en het sorteren van de post in drukke tijden.

CNV-voorzitter Piet Fortuin is stomverbaasd dat de werkgevers juist nu met dit vergaande voorstel komen. „De timing is erg slecht en ik ben verbaasd over de toon. Raymond Puts, de directeur van de AWWN, gaat met deze voorstellen

terug in de tijd. We zitten midden in een crisis en het is een grote uitdaging om daar samen uit te komen. Dit gaat er niet toe leiden dat we samen oplossingen gaan bedenken. Ik vind het heel onverstandig om nu een steen in de vijver te gooien.“

De AWWN zegt dat door vaste mensen flexibeler te laten werken de baanzekerheid juist groeit. Werkgevers hoeven minder mensen te ontslaan in slechte tijden omdat de kosten dalen dankzij de lagere lonen. Uiteindelijk zal flexibeler werken juist tot meer vaste banen leiden, zeggen de werkgevers.

Fortuin is het daar niet mee eens. „Meer flexibiliteit is niet de oplossing. Corona zet een vergrootglas op de arbeidsmarkt. We zien nu de tekortkomingen. De eerste 150.000 mensen die eruit vlogen waren flexwerkers en jongeren. Onder hen veel arbeidsmigranten. Dat bewijst het tegendeel dat flex tot meer vaste banen leidt. We moeten juist nu zoeken naar duurzame oplossingen voor de problemen op de arbeidsmarkt. Alles flexibel maken gaat niet helpen.“

In Nederland is er een groot verschil tussen mensen met een

vast contract en flexwerkers. De laatsten hebben weinig rechtsbescherming en weinig baanzekerheid. Als ze werkloos worden, hebben ze weinig om op terug te vallen, zoals werkloosheidsuitkeringen of geld voor omscholing. Vaste werknemers zitten juist stevig in het zadel. Ontslag is duur en moeizaam.

Eerder dit jaar kwam de commissie Borstlap met voorstellen voor hervormingen op de arbeidsmarkt. Vaste contracten moeten minder vast worden, flexibele contracten minder flexibel, was de kernboodschap. Juist de positie van flexwerkers als zzp'ers moet worden verstevigd, vindt de commissie.

De werkgevers zeggen dat hun voorstel de reactie is op de commissie-Borstlap. Wat Fortuin betreft is dat een valse start. „We moeten nog aan de discussie over Borstlap beginnen. Dit stuk zet de verhoudingen op scherp. Als dit de toon wordt van de werkgevers gaan we een onrustig half jaar tegemoet. Dit voorstel moet met een grote boog de prullenbak in.“

De grootste vakbond van het land, de FNV, kon niet tijdig reageren.

CDA eist opheldering over partnerpensioenen na uitspraak rechter

Het Financieele Dagblad 05-10-2020

Een uitspraak van het Hof Den Bosch kan er wellicht toe leiden dat enkele duizenden nabestaanden alsnog aanspraak kunnen maken op een partnerpensioen, ook al was hun partner daar niet meer voor verzekerd. Het CDA eist opheldering van verantwoordelijk minister Wouter Koolmees. 'Zoals ik deze uitspraak lees, kan een werkgever niet zomaar overstappen van een spaarpotje op een verzekering voor het nabestaandenpensioen. Dat is rond 2000 op grote schaal gebeurd en gebeurt nog steeds', aldus CDA-Kamerlid Pieter Omtzigt. 'In potentie kan dit gevolgen hebben voor honderdduizenden werknemers.' Politiek Den Haag discussieert al jaren over de pensioenen voor achterblijvende partners. Voor duizenden mensen is het nabestaandenpensioen de belangrijkste inkomstenbron na het verlies van hun partner, maar de verschillende regelingen lopen uiteen. Daardoor kan de uitkering in vergelijkbare situaties heel anders uitpakken. 'Welbewuste instemming' Met name wanneer de partner vóór pensioendatum komt te overlijden zijn de verschillen groot. Dat kan schrijnende situaties

opleveren waarbij het inkomen van nabestaanden (bijna) volledig wegvalt. Iets dergelijks speelde in de zaak waarin het Hof Den Bosch uitspraak heeft gedaan. Een weduwe eiste schadevergoeding van de oud-werkgever van haar man omdat die tijdens zijn dienstverband het pensioenreglement wijzigde. De aanpassing hield onder meer in dat het aparte spaarpotje voor partnerpensioenen werd ingewisseld voor een verzekering (dekking op risicobasis). Toen de man uit dienst ging, was hij niet langer verzekerd en had zijn weduwe dus geen recht op een uitkering toen hij later nog voor zijn pensioendatum kwam te overlijden. De weduwe voerde op dat haar man nooit had ingestemd met de wijzigingen, waardoor de oude regeling nog altijd geldt. Volgens de werkgever kon ervan worden uitgegaan dat de man stilzwijgend zijn toestemming had verleend. Daar ging het Hof niet in mee. Gegeven het feit dat de aanpassing een verslechtering betrof, had de 'welbewuste instemming' van de werknemer moeten worden ingewonnen, oordeelde de rechter. Vastgelegd in cao Omtzigt wil van Koolmees

weten hoe het zit met anderen in een vergelijkbare situatie. Gangbaar is dat pensioenafspraken vastgelegd worden in de cao. Heeft de bond met de wijzigingen ingestemd, maar is de ex-werknemer geen vakbonds lid, dan zou zijn of haar nabestaande in principe hetzelfde argument kunnen opvoeren. In de praktijk wordt dat echter meestal ondervangen met een clause in de arbeidsovereenkomst dat cao-afspraken automatisch worden overgenomen. Maar niet alle werknemers vallen onder een cao, met name bij kleinere ondernemingen. 'Daar speelt dit probleem dus vaak.' Soms weten mensen niet eens dat de dekking voor hun partner kan komen te vervallen als zij uit dienst gaan. Omtzigt wil van Koolmees weten welke kans hun nabestaanden maken op een schadevergoeding en of de minister van Sociale Zaken bereid is samen met de pensioensector een standaardprocedure op te tuigen voor gedupeerden om alsnog een pensioen te aan te kunnen vragen bij de oud-werkgever van hun overleden partner.

Bezem gaat door basispakket zorg

Algemeen Dagblad 05-10-2020

Zorg die niet bewezen effectief is, zal vaker uit het basispakket verdwijnen. Onder meer slaapcentra in ziekenhuizen moeten aantonen dat patiënten baat hebben bij behandeling, anders wordt die niet langer vergoed. LAURENS

KOKZorginstituut Nederland, dat in opdracht van de overheid het basispakket bewaakt, kondigt vandaag aan dat de teugels worden aangehaald. Voor behandelingen waarbij de wetenschappelijke onderbouwing tekortschiet, wordt een 'resultaatafspraak' gemaakt.

Wordt dat bewijs vervolgens niet geleverd, dan verdwijnt deze zorg uit het pakket.

Volgens voorzitter Sjaak Wijma gaat de discussie over het pakket nu te vaak over dure, nieuwe medicijnen die voor vergoeding in

aanmerking komen. Er wordt volgens hem te weinig gekeken naar wat er al in het pakket zit, terwijl uit onderzoek is gebleken dat voor maar liefst de helft van het pakket geen wetenschappelijke onderbouwing is. „Daarom is het belangrijk dat we uitzoeken en nader beoordelen wat wel werkt en wat niet", zegt hij in een interview met deze krant.

Het schrappen van zorg is omstreden. Vorig jaar adviseerde het Zorginstituut om een hooggebergtebehandeling voor astmapatiënten in het Zwitserse Davos te schrappen, omdat die geen toegevoegde waarde had. Die stap leidde tot tumult bij

patiëntenorganisaties en in de Tweede Kamer.

Veel ziekenhuizen hebben de afgelopen jaren slaapcentra ingericht voor mensen die tijdens het slapen last hebben van ademstops (apneu). „Daar worden veel mensen en middelen voor ingezet, maar de wetenschappelijke onderbouwing zou weleens heel krap kunnen zijn", denkt Wijma. Als er geen bewijs komt, zullen behandelingen in zo'n slaapcentrum niet langer door de basisverzekering worden vergoed.

Zorgkosten

De zorgkosten lopen elk jaar verder op. Komend jaar staat de zorg voor 87 miljard euro op de rijksbegroting. Het Zorginstituut schat in dat dit jaar 48 miljard euro via het basispakket wordt vergoed. Volgens Wijma is het verder laten oplopen van de zorgkosten, zonder te kijken of dat geld wel goed wordt besteed, geen begaanbare weg. „We betalen nu al gemiddeld 6000 euro per Nederlander aan de zorg. Als we niets doen, gaan we in 2040 de helft van het belastinggeld betalen aan zorg. Dat is een no-go-area." Ook de patiënt is volgens Wijma beter af als de geboden zorg zinnig is.

'Schrappen van onzinnige zorg is ook beter voor de patiënten'

Algemeen Dagblad 05-10-2020

Ingrepen in het basispakket liggen zeer gevoelig, maar zijn noodzakelijk om de solidariteit onder 'ons prachtige zorgsysteem' te bewaren, zegt Sjaak Wijma, voorzitter van het Zorginstituut. En nee, dat is niet zielig voor patiënten.

Het basispakket in de zorg heeft de neiging om almaar uit te dienen. Ook dit jaar komt er weer 2 miljard euro bij, blijkt uit de laatste monitor van het Zorginstituut Nederland, net als vorig jaar en het jaar daarvoor. Op zichzelf is uitbreiding van het pakket natuurlijk goed, stelt Sjaak Wijma. „Door wetenschappelijk onderzoek komen er voortdurend nieuwe behandelingen bij en worden mensen gemiddeld steeds ouder", zegt Wijma, die voor zijn aanstelling als bewaker van het basispakket gynaecoloog in Groningen was.

Vandaag adviseert het Zorginstituut

het kabinet om nieuwe medicijnen tegen depressie en borstkanker toe te voegen aan het basispakket (zie kader). Veel minder vaak wordt echter de vraag gesteld of wat in het basispakket zit daar nog wel thuishoort. En dat moet wel, stelt Wijma. „Want van nieuwe dingen kan het pakket alleen maar duurder worden."

Hij denkt terug aan vorig jaar. Toen oordeelde zijn instituut dat mensen met zeer zware astma niet langer voor een hooggebergtebehandeling naar een kuuroord in het Zwitserse Davos mogen worden gestuurd. Althans, niet als onderdeel van de basisverzekering. „Na uitgebreid onderzoek bleek zo'n behandeling op grote hoogte niet effectiever dan longrevalidatie in Nederland. Dan gaat het dus uit het pakket."

Patiëntenorganisaties en een deel van de Tweede Kamer stonden op hun achterste benen. „Dan zie je

hoe gevoelig deze discussie is en hoe iedereen ervan in de war raakt. Tegelijkertijd sporen juist politieke partijen het Zorginstituut steeds vaker aan om kritisch te zijn op wat er in het pakket zit en wat eruit kan. Dat betekent wel dat je moed moet hebben. Wij pakken die handschoen op."

U gaat mensen zorg afpakken?

„Wij gaan niet over de vraag hoe groot het pakket moet zijn. Alles wat voldoet aan de voorwaarden stroomt gewoon het pakket in, dat zie je ook vandaag weer. Maar wat in het pakket zit moet wel onbetwist goed besteed geld zijn. Verzekerde zorg moet effectief zijn. En juist op dat punt liggen er grote vragen. We weten bijvoorbeeld dat voor 50 procent van de zorg in het basispakket de wetenschappelijke onderbouwing ontbreekt. Dat zeggen wij niet, daar komen dokters zelf mee."

dokters zelf mee."

Dus 50 procent van het basispakket gaat op de helling?

„Nee, uiteraard niet. Dan zou ook zorg verdwijnen waarvan wél kan worden bewezen dat die zinnig is. En zorg die werkt, wil je natuurlijk behouden. Daarom is het belangrijk dat we nader beoordelen wat wel werkt en wat niet."

Over welke zorg heeft u op dit moment twijfels?

„De laatste jaren zijn er in veel ziekenhuizen slaapcentra gekomen voor mensen met obstructieve slaapapneu. Die houden in hun slaap op met ademen. Daar worden veel mensen en middelen voor ingezet, maar de wetenschappelijke onderbouwing van die slaapcentra zou weleens heel krap kunnen zijn. Wij zeggen niet dat deze behandelingen uit het pakket gaan, maar dat gebeurt wel als er geen wetenschappelijke onderbouwing komt."

Dat klinkt als een ultimatum.

„Ik spreek liever van een resultaatafpraak."

Gaat u straks met de zeis door het pakket?

„Nee."

Wel met een scalpel?

„Ja. We zijn daarmee de laatste jaren te terughoudend geweest. Schrappen in het pakket is politiek omstreken, maar tegelijkertijd zit er door de stijgende kosten wel druk op. Als je niets doet, gaat niet-zinnige zorg er nooit meer uit."

De politiek durft schrappen niet aan, dus moet het Zorginstituut het maar doen?

„Dat lijkt me een terechte constatering. Aan de ene kant worden wij opgeroepen om niet-efficiënte zorg uit het pakket te halen, maar als we dat doen - zoals met de hooggebergtebehandeling in Davos - dan is er grote weerstand. Daar moeten we de politiek op aanspreken."

Kamerleden willen ook barmhartig zijn voor patiënten.

„Het is ook goed dat Kamerleden checken of het Zorginstituut zijn werk wel goed heeft gedaan, maar wij zijn eveneens barmhartig. Wij

zoeken immers naar bewijs of een behandeling voor patiënten werkt. Of patiënten er beter van worden, daar draait het om."

In hoeverre spelen de kosten een rol?

„Als we zoveel geld uitgeven aan zorg, dit jaar bijna 80 miljard, dan moet je ook kunnen vaststellen of dat geld goed is besteed. We hebben het dikste en toegankelijkste pakket, en dat is iets om te koesteren. Maar we betalen nu al gemiddeld 6000 euro per Nederlander aan de zorg. Als we niets doen om de zorgkosten in te dammen, betalen we in 2040 de helft van het belastinggeld aan zorg. Dat is een no-goarea, want wat blijft er dan nog over voor veiligheid, cultuur en milieu?"

En dus moet het pakket kleiner?

„Het pakket gaat niet per se slinken. We bekijken deze zaak te veel vanuit het perspectief van de betaler. Ook voor de patiënt is het beter om efficiënte zorg te krijgen. Dat niet-zinnige zorg uit het pakket verdwijnt, is helemaal niet slecht voor patiënten. Steker nog, het is een feest."

Fundament jeugdzorg verkrumelt

Trouw 05-10-2020

De kwetsbaarste kinderen zijn de dupe doordat grote instellingen voor de zware zorg bezwijken. De kleine zorgverleners maken juist fors winst. Er loopt een dikke scheidslijn door de jeugdzorg in Nederland. 1478 kleine, vaak relatief nieuwe aanbieders van bijvoorbeeld dyslexiehulp of andere relatief eenvoudige zorg maken gemiddeld 35 procent winst. Ondertussen gaat het

financieel slecht met de helft van de 64 belangrijkste jeugdzorgorganisaties, onder andere verantwoordelijk voor pleegzorg en crisishulp. Een derde draait zelfs verlies. Volgens branchevereniging Jeugdzorg Nederland staat 'het fundament van de jeugdhulp op instorten'. De cijfers komen uit een analyse van de jaarcijfers over 2018 van jeugdzorgaanbieders door

Jeugdzorg Nederland, waarin Trouw inzage heeft gehad. Het is het eerste onderzoek onder alle ruim tweeduizend organisaties die jeugdzorg leveren; alleen de zzp'ers zitten er niet bij.

Dat het slecht gaat met veel jeugdzorginstellingen was al bekend. Nu blijkt dat dat vooral de jeugdzorgorganisaties treft die Nederland het slechtst kan missen,

missen, en dat kleine aanbieders daarnaast grote winsten boeken.

De 64 grote aanbieders beschouwt Jeugdzorg Nederland als 'systeempartijen': partijen die niet gemist kunnen worden voor de jeugdzorg in hun regio. Zij bieden een breed scala aan hulp en werken nauw samen met de gemeenten. "Dit zijn de organisaties die de meest kwetsbare kinderen helpen", zegt Bas Timman, bestuurslid van Jeugdzorg Nederland. "Zij zorgen dat er crisisopvang is, regelen ook de pleegzorg en andere opvang van kinderen die door de rechter uit huis geplaatst worden."

Een deel van de grote jeugdzorgorganisaties valt komende jaren mogelijk om, of moet gaan snijden in de minst rendabele activiteiten, verwacht Timman. Zorgorganisatie Pluryn sloot dit jaar bijvoorbeeld de Hoenderloo groep, waar ruim 200 kinderen met zware gedragsproblemen woonden. Ook voor Just, dat zorg verleende aan 1200 kinderen in West-Brabant, viel het doek.

Het omvallen van een systeempartij kost gemeenten veel geld, omdat zij dan op zoek moeten naar partijen die de zorg kunnen overnemen. Omdat complexe hulp weinig geld opbrengt, zijn er niet altijd andere aanbieders die in het gat springen. Soms moeten kinderen het dan doen met eenvoudiger zorg buiten een instelling.

Voor ingewikkelde en eenvoudige hulp betalen gemeenten nu hetzelfde tarief, zegt Timman. Hij vindt dat gemeenten de grote aanbieders beter moet betalen. Een groot deel van hun jeugdzorgbudget gaat naar kleine, nieuwe aanbieders, waardoor gemeenten vervolgens de jeugdzorg af moeten knippen, stelt Timman. Zijn organisatie vertegenwoordigt overigens vooral de systeempartijen (48). Er zijn acht kleine aanbieders lid, en zeventien uit de middengroep.

Doen de kleine jeugdzorgaanbieders het niet gewoon beter? Richard Janssen,

hoogleraar bestuur en management van zorgorganisaties aan de Erasmus Universiteit en de universiteit van Tilburg, vindt van niet. "Grotere organisaties zijn echte instellingen. Zij zorgen bijvoorbeeld ook voor opleiding en onderzoek." Hij vindt het logisch dat ze niet zo kosteneffectief kunnen werken als kleine zorgbedrijfsjes. Ook hij vindt dat gemeenten hogere tarieven moeten betalen voor complexe zorg.

In de zorg is een winstmarge van 2 of 3 procent gebruikelijk. "Doelgerichte kleine spelers kunnen wel een winst tot 20 of 30 procent halen", stelt Janssen. "Maar gemiddeld 35 procent, dat vind ik erg veel." Gemeenten zouden volgens hem bij de kleine aanbieders scherpere prijzen kunnen bedingen.

Jeugdzorg Nederland gaat ook de jaarcijfers van 2019 analyseren. Die zijn nu nog niet compleet, maar de eerste cijfers wijzen op een verdere verslechtering, stelt de organisatie.

'De rek is eruit bij OM'

de Telegraaf 05-10-2020

Hoofddofficier Zwinkels voor meer slachtofferrechten, maar: De tijd dat een slachtoffer van een misdrijf niet meetelde tijdens een strafzaak, ligt achter ons. Maandag debatteert de Tweede Kamer over het wetsvoorstel Uitbreiding Slachtofferrechten dat hun positie verder verstevigt. Hoofddofficier van justitie Michiel Zwinkels: „De grens van wat het OM aankan is nu wel bereikt." Voor hoofddofficier van justitie Michiel Zwinkels vormt het Kamerdebat de afsluiting van een periode van drie jaar waarin hij binnen het Openbaar Ministerie

verantwoordelijk was voor de portefeuille Slachtofferrechten. Sindsdien is er veel ten goede veranderd voor slachtoffers, maar vond er ook intern bij het OM een cultuuromslag plaats. Zwinkels: „Soms is het voor een slachtoffer moeilijk te begrijpen waarom een officier van justitie ervoor kiest een verdachte te vervolgen voor doodslag, in plaats van moord. Dat voelt als minder erg. Die keus moet je niet verdedigen met louter juridische argumenten." Op gevoel „In de praktijk zag je dat slachtoffers werden overstelpt met

informatie in een fase waarin hun leven op de kop staat en er spanning is over de zitting. Dan had de officier het gevoel dat hij de mensen goed informeerde, maar het kwam bij de slachtoffers helemaal niet aan. Je moet eerst de verbinding maken op gevoel." Zo'n omslag komt niet automatisch. Vandaar dat slachtofferrechten in de opleiding tot officier van justitie of advocaat-generaal (hoger beroep) nu een verplicht onderdeel zijn. Daarnaast ging het OM in zee met theatermaakster Wendy Hoogendijk, die de voorstelling

Radiostilte maakte over haar ervaringen nadat haar vader was overleden als gevolg van een verkeersongeluk. Zwinkels: „Zc hield ons een ongelooflijk mooie spiegel voor.“ Én het OM schafte twee virtual reality-brillen aan die de dragers tijdens themabijeenkomsten 'live' slachtoffer laten worden van een gewapende overval op een avondwinkel. „Dat vond iedereen bijna té echt“, zegt Zwinkels. Hij is tevreden met het wetsvoorstel waarin een aantal nieuwe rechten is opgenomen, maar hij heeft ook kritiek. Zoals op de verplichting voor verdachten van ernstige zeden- en geweldsmisdrijven om aanwezig te zijn bij hun strafzaak. „Dan moet je de emoties van het slachtoffer aanhoren zonder dat al is vastgesteld of je de dader bent. Als je wilt dat slachtoffers een verdachte rechtstreeks kunnen aanspreken, dan zijn de grenzen van het huidige rechtssysteem bereikt en moet je misschien naar een twee fasen-systeem: daarin stelt de rechter eerst vast of iemand schuldig is en wordt in een latere fase de straf bepaald.“ Wat hem betreft wordt die politieke keuze voorlopig niet gemaakt. „Laten we eerst dit wetsvoorstel implementeren. Gun ons de tijd, de rek van wat een toch al

overbelaste organisatie als het OM aan kan is eruit.“ De hoofdofficier vindt dat er te weinig oog is voor de gevolgen die beslissingen in de praktijk hebben. Tijdens het gesprek rolt een treffend voorbeeld binnen: een amendement op het wetsvoorstel van het CDA en de VVD. Zij pleiten voor het onvermeld laten van bepaalde persoonlijke informatie zoals naam en adres, ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer van slachtoffers. Geen idee „Daar kun je eigenlijk niet tegen zijn“, vindt Michiel Zwinkels. „Alleen hebben Kamerleden geen idee wat het betekent voor de rechtspraak. Zo verschillen officieren, advocaten en rechters regelmatig van mening over wat wel en wat niet relevante informatie is voor het nemen van een beslissing. Het betekent dat wij alle stukken in het dossier, tapverslagen, processen-verbaal van de politie, moeten doorlezen om die informatie te verwijderen. Om het er later weer aan toe te voegen als de zaak voor de rechter komt, die de informatie nodig heeft en vaak in het openbaar moet benoemen. Dat kost veel tijd en als er toch iets doorheen glipt, heeft het OM als eindverantwoordelijke het gedaan. En dan hebben we het nog niet eens over wat zo'n idee moet kosten. Vele miljoenen.

Alleen al voor het OM. Ook voor de politie en de rechtspraak zijn er hoge kosten“, verzucht Zwinkels. „De rol van het OM na afloop van een rechtszaak wordt groter. Voordat een veroordeelde met verlof mag, kunnen slachtoffers en nabestaanden wensen uitspreken. Waar mag hij wel en waar mag hij niet komen? Het is belangrijk dat dat gebeurt, maar slachtoffers erbij betrekken en die informatie inwinnen, komt nu eenzijdig op het bord van het OM terecht. Wij zijn de boodschapper, met alle gevolgen van dien als het ergens in de keten misgaat. Het OM krijgt te vaak taken toegeschoven die ook andere organisaties kunnen doen.“ Onmogelijk „Het besef wat sommige wensen in de praktijk betekenen is er niet altijd“, vindt Zwinkels. „Dan zijn er weer commissies als die van Donner nodig om ons te leren dat de politiek de uitvoeringspraktijk niet met onmogelijke taken moet opzadelen. Begrijp me goed, de gedachte achter de versteviging van de slachtofferrechten steunen we. Tegelijkertijd is de grens bereikt van wat binnen de uitvoeringspraktijk voor politie, officieren van justitie en rechters mogelijk is.“

IND ontdekt fraude met asielzoekers

NRC Next 04-10-2020

Honderden asielzoekers uit Oeganda kregen de afgelopen jaren onterecht verblijfspapieren verstrekt. Het merendeel lijkt niet meer te kunnen worden ingetrokken. Dit staat in interne stukken van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), ingezien door NRC. De asielzoekers veinsden homoseksualiteit volgens de IND, en kregen op die grond

verblijfspapieren. Homoseksualiteit is verboden in Oeganda; op het praktiseren staat een levenslange celstraf. Oegandezen hebben in Nederland een aanzienlijke kans op inwilliging van hun asielverzoek. De afgelopen twee jaar was Nederland binnen Europa favoriet onder Oegandese asielzoekers. Ruim vierhonderd Oegandezen

vroegen asiel aan. De IND onderzocht ruim tweehonderd asielaanvragen van mannen en vrouwen die wegens hun homoseksualiteit tussen 2014 en 2017 een verblijfsvergunning kregen. De vluchtverhalen vertoonden vaak veel overeenkomsten, zowel de gebeurtenissen als de verhaallijnen. De fraude is

vermoedelijk groter, omdat aanvragen voor 2014 en na 2017 niet zijn bekeken. De IND vermoedt dat de fraude werd begeleid door een netwerk van mensensmokkelaars in Nederland en Oeganda, die voor een paar duizend euro per persoon de asielzoekers hielpen met hun reis naar Nederland en met de aanvraag. „Er is een beeld ontstaan van georganiseerde netwerken die fraude en misbruik van de visum en IND procedures faciliteren”, aldus de dienst. De IND werkt voor zijn onderzoek nauw samen met het Openbaar Ministerie, volgens de interne stukken. Het ministerie van Justitie, waar de IND onder valt, wil vragen van NRC over de fraude niet beantwoorden, „omdat het onderzoek nog loopt”. Cursus in Amsterdam Het onderzoek begon in 2018 na diverse tips. Het IND-aanmeldcentrum op Schiphol ontving meerdere anonieme brieven, die stelden dat op een cursus in Amsterdam Oegandese asielzoekers worden getraind zich als homoseksueel voor te doen. Ook legden Oegandezen bij de IND

afgelopen jaren belastende verklaringen af over landgenoten die zich voor zouden doen als homoseksueel, maar dat niet zouden zijn. De IND onderzocht de mogelijkheid om de verstrekte verblijfsvergunningen in te trekken. Dat blijkt bij het merendeel praktisch onmogelijk. In slechts een enkel geval is de verblijfsvergunning ingetrokken. Dit komt doordat de IND moet aantonen dat het verhaal verzonnen is en de asielzoeker zelf niet hoeft niet te bewijzen dat hij wél de waarheid sprak. Asieladvocaten zijn kritisch over het IND-onderzoek. Het is logisch, zegt asieladvocaat Erik Hagenaars, die regelmatig lhbtj-Oegandezen bijstaat, dat de vluchtverhalen gelijkenissen vertonen. Volgens hem zoekt de IND vooral naar tegenstrijdigheden en vage verklaringen om zo een verzoek af te kunnen wijzen. Dit botst met Europese regelgeving, zegt Hagenaars, waarin staat dat bij de beoordeling van vluchtverhalen asielzoekers het voordeel van de twijfel moet worden gegund. Sinds

2018 worden Oegandese lhbtj-zaken door ervaren IND'ers gedaan, die extra alert zijn op mogelijke fraude. De dienst willicht sindsdien minder Oegandese asielverzoeken in. In 2014 versoepelde de IND juist het asielbeleid voor homoseksuele asielzoekers uit Oeganda, onder toenmalig staatssecretaris van Justitie Fred Teeven (VVD). Asielzoekers hoefden niet langer te bewijzen dat zij gevaar liepen in hun thuisland, maar moesten met een plausibel verhaal over hun geaardheid duidelijk maken dat zij het risico liepen gestraft te worden. Critici vreesden destijds dat de kans op misbruik zou toenemen. De IND is aan strikte richtlijnen gebonden bij het 'horen' van lhbtj-vluchtelingen. Zo mag de dienst niet vragen naar details van het seksleven. Videomateriaal of foto's mogen niet gebruikt worden als bewijs voor de seksuele geaardheid. IND-medewerkers vragen vooral naar de problemen die asielzoekers (dreigen te) ondervinden.

IND worstelt met 'jongere'

de Telegraaf 05-10-2020

door Valentijn Bartels en Vincent Triest Den Haag - De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) werd in 2019 geconfronteerd met honderden asielaanvragen waarbij er ernstige twijfel was of de leeftijd die de asielzoekers zelf hadden opgegeven wel klopte. Leeftijd is bij een aanvraag van groot belang, omdat een alleenstaande minderjarige vreemdeling in principe niet wordt uitgezet. De twijfels kosten in toenemende mate capaciteit van de toch al overbelaste IND. Leeftijdsfraude is

lastig aan te tonen, sancties zijn er niet. De Telegraaf sprak met zeven (oud-)medewerkers die betrokken zijn bij de opvang en procedure van minderjarige asielzoekers in Nederland. Zij onderschrijven onafhankelijk van elkaar het beeld dat een deel van de asielzoekers zich tegen beter weten in voordoet als minderjarig. Zo vertelt een voogd van Stichting Nidos dat bij drie van de ongeveer 25 kinderen die onder zijn voogdij staan er ernstige twijfel is over de leeftijd. „Er zit bijvoorbeeld iemand in mijn

groep bij wie ik door fysieke kenmerken en gedrag het vermoeden heb dat hij bijna dertig jaar oud is." Een verkeerde leeftijd opgeven heeft nu geen gevolgen voor de verdere procedure. De Tweede Kamer eist opheldering van staatssecretaris Broekers-Knol (Justitie). Sommige partijen willen dat straf volgt na een leugen. „Wie liegt om meer kans te maken op verblijf hoort hier niet thuis”, zegt VVD-Kamerlid Becker.

'Minderjarig' maar wel grijs

de Telegraaf 05-10-2020

Bij honderden 'minderjarige' asielzoekers was afgelopen jaar ernstige twijfel of ze wel de waarheid spraken over hun leeftijd. Uit gegevens die het ministerie van Justitie en Veiligheid verstrekke aan De Telegraaf blijkt dat de twijfel in sommige gevallen zo groot was, dat in totaal 264 keer medisch onderzoek nodig was. Dat is ruim drie keer vaker dan een jaar daarvoor. Betrokkenen spreken van het topje van de ijsberg. 'Een tijdje geleden hadden we een Afghaanse jongen in de opvang', zegt een oud-medewerker van een opvangcentrum voor minderjarigen bij het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA). „We zagen op het internet dat hij als 22-jarige was uitgekomen voor het nationale cricketteam van Afghanistan. Maar omdat hij zelf volhield dat hij slechts 16 was, werd het geloofd." Tweeling Ook in andere gevallen zag de voormalig COA-medewerker dat het niet in de haak was: „Wij hadden een Marokkaanse jongen die vertelde zestien en tweeling te zijn, terwijl zijn broer - die een paar weken eerder in Nederland was aangekomen - had gezegd 22 te zijn", vertelt hij. „Voor de instanties was de kous af toen hij vertelde dat hij zich tweeling voelde." Drie andere oud-medewerkers van het COA herkennen de problematiek en stellen onafhankelijk van elkaar geconfronteerd te zijn met asielzoekers die zich jonger voordoen dan ze in werkelijkheid zijn. Een voogd van stichting Nidos, de organisatie die alleenstaande minderjarige vreemdelingen bijstaat, sluit zich daarbij aan. De medewerker wil

anoniem blijven om mogelijke represailles te voorkomen. „In mijn groep van ongeveer 25 kinderen zitten minstens drie personen bij wie ik ernstige vermoedens heb dat ze volwassen zijn", zegt de Nidos-voogd. „Zo zit er iemand in mijn groep bij wie ik door fysieke kenmerken en gedrag het vermoeden heb dat hij bijna dertig jaar oud is." Het is de taak van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) om te controleren of over leeftijd de waarheid wordt gesproken. „We komen van alles tegen", zegt Irene Kozica die trainingen over leeftijdsbepaling verzorgt voor haar collega's bij de IND. „Rijpe, volwassen mannen met grijze haren en rimpels proberen het soms. Maar deze gevallen zijn zo overduidelijk dat er voor deze groep geen aanvullend medisch onderzoek wordt gedaan." Het kan voor migranten aantrekkelijk zijn om zich te presenteren als alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv), omdat die volgens de regels niet kunnen worden uitgezet. Ook krijgen ze een voogd toegewezen die de asielzoekers ondersteunt. Het blijkt ingewikkeld om exact te achterhalen wie liegt. De twijfel was zo sterk dat er vorig jaar 264 keer medisch onderzoek nodig was terwijl de instroom nagenoeg gelijk bleef. Daar kwam het in de meeste gevallen niet eens van. Dat onderzoek is uiteindelijk 56 keer uitgevoerd, zes asielzoekers bleken aantoonbaar meerderjarig te zijn. De overige onderzoeken zijn niet uitgevoerd, onder meer omdat asielzoekers niet kwamen opdagen. „Die onderzoeken zijn er echt voor de twijfelgevallen", vertelt haar

collega Patty van Elk. „Het gaat dan om personen die niet duidelijk minder- of meerderjarig zijn. Dat kan omdat het gedrag, de verklaringen en het uiterlijk van iemand geen uitsluitel bieden. Voor deze gevallen wordt er een medisch onderzoek aangevraagd." Vermoed wordt dat het aantal asielzoekers dat liegt over hun leeftijd veel hoger ligt dan het aantal mensen waarover zoveel twijfel bestaat dat er onderzoek moet worden gedaan. „Er worden dan foto's van de botten gemaakt om minderjarigheid aan te kunnen tonen. Aan de rijping en sluiting van de botten is ongeveer te zien hoe oud iemand is, maar het is geen waterdichte methode", vertelt Van Elk. Zelfs na een medisch onderzoek zit er nog een marge in de uitkomst. „Die marge gaat eerder om jaren dan om maanden", vertelt Kozica. Niet alleen is het van belang om asielzoekers op leeftijd te schatten om ze in de juiste procedure in te delen, vertellen de specialisten. „Onder de jongeren zijn ook soms overlastgevers, tussen een 16- en 21-jarige kan een groot verschil zitten. Je wil bovendien niet dat die leeftijden bij elkaar op een kamer zitten", zegt Van Elk. Ook de Nidos-voogd voorziet problemen. „Ik merk dat er intern geen behoefte is aan deze signalen. Wij krijgen van onze werkgever altijd te horen dat wij er zijn om de belangen van het kind te behartigen", zegt de medewerker. „Dit terwijl we dus soms ernstige twijfels hebben of het wel kinderen zijn." Een woordvoerder van stichting Nidos ontkent niet dat er asielzoekers zijn die zich als minderjarige voordoen. „Het zou best kunnen voorkomen

dat iemand meerderjarig is, maar dat is niet onze taak. Daar gaat de IND over", meent de zegsvrouw. „Wel kunnen we er bij de begeleiding rekening mee houden als iemand heel zelfstandig is." Consequenties zijn er volgens de IND-specialisten niet voor aantoonbaar liegende asielzoekers. Als een asielzoeker die zei minderjarige te zijn toch meerderjarig blijkt, wordt hij 'gewoon' ingedeeld in de procedure voor volwassenen. Het opgeven van een onjuiste leeftijd

heeft dus geen gevolgen voor de beoordeling van de asielaanvraag. „Het doet mogelijk wel iets met het beeld, maar we mogen het niet meenemen", vertelt Kozica. „We zijn professionals en moeten dat scheiden", voegt Van Elk toe. Het werk is al ingewikkeld genoeg zonder zo'n oordeel, vinden de IND-specialisten. „Schouwen is vaak nog moeilijker dan besluitvorming over een aanvraag", zegt Kozica. Pogingen Van Elk en Kozica ervaren dat door asielzoekers in toenemende mate pogingen

worden gedaan om onterecht als minderjarige te worden bestempeld. Er zijn volgens de IND'ers verschillende redenen waarom lang niet alle aangevraagde medische onderzoeken worden uitgevoerd. „In de gevallen dat gestelde minderjarige asielzoekers niet komen opdagen voor het medisch onderzoek hebben zij vast en zeker een goede reden om niet mee te werken. Wellicht voelen zij stront aan de knikker", vertelt Kozica.

Kamer eist opheldering

de Telegraaf 05-10-2020

De Tweede Kamer eist naar aanleiding van signalen vanuit de IND opheldering van staatssecretaris Broekers-Knol (Justitie). Sommige partijen willen dat er straf volgt na een leugen van een asielzoeker. „Wie liegt om meer kans te maken op verblijf hoort hier niet thuis", zegt VVD-Kamerlid Becker. Volgens de liberaal zijn er ook situaties dat terugsturen niet kan, bijvoorbeeld als het land van herkomst te gevaarlijk is. Daarom wil ze in die

gevallen een aparte straf. „Als het aan mij ligt, komt er nog een aparte straf bovenop, zoals een boete. Ik zal aan het kabinet vragen of dit geregeld kan worden." De PVV wil dat liegende asielzoekers niet langer in de normale asielprocedure belanden. „Wat de PVV betreft moeten al deze leugenaars gelijk een enkeltje krijgen naar het land van herkomst in plaats van een verblijfsvergunning in Nederland", zegt PVV-Kamerlid Van Dijk. CDA-

Kamerlid Van Toorenburg zegt dat 'iemand die hier veiligheid zoekt zelf moeten beginnen met eerlijk te zijn'. „Een dergelijke leugen moet wat ons betreft consequenties hebben. Wij zullen de staatssecretaris hier daarom op bevragen." Ook SP-Kamerlid Van Dijk zegt aan de bel te trekken bij Broekers-Knol. „Dit lijkt me niet de bedoeling. Ik vraag de staatssecretaris om een reactie."

Op naar Lesbos, met 189 lege stoelen

Trouw 05-10-2020

Actiegroep We Gaan Ze Halen vertrekt vandaag met een leeg vliegtuig naar Lesbos, om vluchtelingen op te halen. BAS ROETMAN, REDACTIE BINNENLAND Vandaag vertrekt hij vanaf vliegveld Rotterdam: een lege Boeing 737, met bestemming Lesbos. Actiegroep We Gaan ze Halen (WGZH) heeft de 198 lege plekken gereserveerd voor vluchtelingen op het eiland en

hoopt woensdag met een vol vliegtuig naar Nederland terug te keren. Daarmee wil WGZH het kabinet onder druk zetten om meer vluchtelingen op te nemen dan het honderdtal dat is afgesproken in het 'Moria-akkoord'.

Staatssecretaris Ankie Broekers-Knol vindt de actie geen goed idee. Zij riep WGZH vrijdag op om hun plan te staken, omdat deze de

'reeds in gang gezette inspanningen om vluchtelingen op te vangen zou doorkruisen. Toch zet WGZH het plan door, zegt de secretaris van de stichting, Johannes van den Akker.

Wat willen jullie bereiken?

"We hebben allemaal het vluchtelingenkamp in Moria zien branden. De situatie was al

belabberd, maar nu is er helemaal niets meer. Er wordt een poging gedaan om een nieuw kamp te bouwen, maar dat wordt minstens zo ellendig als het oude. Wij vinden dat Nederland verplicht is om vluchtelingen op te vangen. Duitsland neemt zijn verantwoordelijkheid al, dat moet Nederland ook doen. Geen rekensommetje zoals de Moria-deal, waardoor er onder de streep niets verandert, maar echte hulp.

"Bovendien is er enorm veel draagvlak voor in Nederland, dat blijkt wel uit de ruim honderdduizend handtekeningen die zijn verzameld onder de oproep aan het kabinet om meer vluchtelingen op te nemen. Daarnaast heeft meer dan de helft van de Nederlandse gemeenten

gezegd dat vluchtelingenkinderen welkom zijn."

Hoeveel kost het vliegtuig?

"Zo'n 50.000 euro. Dat is volledig betaald met giften van mensen die de actie steunen, een kleine 900 mensen. We zijn er ontzettend blij mee dat zoveel mensen in relatief korte tijd het geld bij elkaar hebben gebracht."

Wat doen jullie na aankomst op Lesbos?

"Wachten op een reactie uit Den Haag, op het seintje dat we mensen mee mogen nemen. Verder leggen we contact met vluchtelingen daar, we vertellen wat we aan het doen zijn, dat we hen niet vergeten, en dat we manieren zoeken om iets te

veranderen aan hun situatie."

De staatssecretaris vindt jullie actie geen goed idee.

"Wat ze eigenlijk zegt is: 'doe niet zo lastig, laat mij deze deal gewoon afhandelen'. Terwijl er juist zoveel opstand is tegen die deal. Er moet iets gebeuren."

De kans is zeer groot dat het toestel woensdag leeg terugvliegt. Scheppen jullie geen valse verwachtingen?

"We hebben vorig week al een brief in het nieuwe kamp verspreid in vier talen, met uitleg over wat we aan het doen zijn. Daarin leggen we uit dat het toestel ook leeg terug kan gaan. Daar is veel begrip voor. Men is heel blij dat we dit doen."

Actiegroep wil migranten gaan halen

de Telegraaf 05-10-2020

De Nederlandse actiegroep 'We Gaan Ze Halen' stuurt maandag een leeg vliegtuig naar Griekenland, met als doel om migranten mee te nemen vanaf het door branden verwoeste opvangkamp Moria. De organisatie doet dat terwijl er geen instemming is van de autoriteiten om vreemdelingen naar Nederland te halen. De vlucht wordt betaald met geld van donaties. De

actiegroep stuurde in 2018 al bussen naar Athene met hetzelfde doel. Deze kwamen toen zonder succes en leeg terug. Toenmalig staatssecretaris Harbers (Justitie) waarschuwde voor de poging zelfs voor mensensmokkel. 'We Gaan Ze Halen' laat het vliegtuig twee nachten op Lesbos staan, in de hoop dat het kabinet toch overstag gaat. Of de actie een succes wordt,

vindt initiatiefnemer Rikko Voorberg nog lastig inschatten. „Maar je kan het ook omdraaien en je afvragen hoe groot de kans is dat in anderhalve week tijd er zoveel Nederlanders geld hebben gedoneerd om een vliegtuig naar Lesbos te sturen. Wij hopen vooral op beweging in Den Haag."

Het Europese asielplan voorkomt geen nieuwe 'Morias' (opinie)

NRC Next 04-10-2020

Het nieuwe EU-plan omtrent asielzoekers werkt vrijblijvendheid in de hand, menen Kati Piri en Tineke Strik.

e vuurzee in het vluchtelingenkamp Moria en het menselijk drama dat volgde,

markeerde het definitieve failliet van het Europees asielbeleid. De verwachtingen van de nieuwe migratieplannen die de Europese Commissie presenteerde waren dan ook hooggespannen. Maar in plaats van harde afspraken om

toekomstige 'Morias' te voorkomen, schiet het voorstel tekort om lidstaten tot een efficiënt en humanair asielbeleid te bewegen. De overvolle kampen op de Griekse eilanden zijn het gevolg van het huidige asielsysteem, waarbij het

eerste land van binnenkomst verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek. In ruil voor honderden miljoenen euro's moest Griekenland in 2016 'hotspots' aanleggen op de eilanden Lesbos, Chios en Samos. Snelle asielprocedures moesten ervoor zorgen dat mensen ofwel werden uitgezet naar Turkije of dat andere EU-landen kansrijke asielzoekers zouden overnemen. Maar al snel bleek het systeem vast te lopen. Mensen moeten bij aankomst op de Griekse eilanden vaak minstens een jaar wachten voor hun eerste gesprek met autoriteiten, het uitzetten van asielzoekers onder de Turkijedeal kwam nooit echt van de grond en van alle asielzoekers uit Syrië, Irak en Eritrea is slechts een schamele 5 procent overgenomen door de andere EU-landen. Hiermee zijn deze mensen het slachtoffer van het afschuiven van verantwoordelijkheid.

Cafeteria-model

Ondanks de ellende die dit systeem veroorzaakt, komt de Europese Commissie niet tot een verbetering van dit beleid. De verantwoordelijkheid voor de behandeling van het asielverzoek blijft immers bij het eerste Europese land waar een vluchteling aankomt. Alleen als de situatie aan de buitengrenzen onhoudbaar is geworden, wordt lidstaten gevraagd om asielzoekers over te nemen. En zelfs in dit geval is de verdeling van asielzoekers niet verplicht, omdat de Commissie de

optie heeft geboden aan Europese landen om hun verantwoordelijkheid af te kopen. Zo'n cafeteria-model, waarbij elke keer met de pet moet worden rondgegaan langs Europese hoofdsteden, speelt vrijblijvendheid in de hand. De afgelopen jaren hebben we namelijk gezien dat elke discussie omtrent de opvang van vluchtelingen eindigt in gekissebis over minimale aantallen – denk aan de 'Moria-deal' van het huidige Nederlandse kabinet. Hoewel de voorgestelde asielprocedure aan de buitengrenzen niet geldt voor kwetsbare asielzoekers, is het risico levensgroot dat ze opnieuw leidt tot lange wachttijden en inhumane situaties. Dat is alleen op te lossen met een snelle en evenredige verdeling van asielzoekers over alle lidstaten. Zo leidt de druk op de landen aan de buitengrenzen tot het op grote schaal 'wegduwen' van vluchtelingen op bootjes naar Turkije, zonder hen de kans te geven een asielverzoek in te dienen. Als reactie op deze illegale praktijken klinkt een oorverdovende stilte vanuit de EU. Het is daarom bemoedigend dat de Commissie nu voorstelt dat landen de naleving van de mensenrechten moeten gaan monitoren aan hun grens. Maar dat vereist ook dat zijzelf ferm optreedt om deze praktijken te beëindigen.

Solidariteit desnoods afdwingen

Het Europees Parlement moet nu een gezamenlijk standpunt innemen over de voorstellen,

waarna de onderhandelingen volgen met de Europese ministers. Wat ons betreft worden kansrijke asielzoekers na aankomst aan de Europese buitengrenzen evenredig verdeeld over de EU-landen om daar in menswaardige omstandigheden een zorgvuldige asielprocedure te doorlopen. Lidstaten aan de buitengrenzen kunnen hun evenredige deel inzetten voor de behandeling van asielverzoeken van mensen uit een veilig herkomstland. Een terugkeer van uitgeprocedeerde asielzoekers kunnen we bevorderen door werk te maken van echt gelijkwaardige samenwerking met landen buiten de EU. Door aanzienlijk meer vluchtelingen uit de VN-vluchtelingenkampen te hervestigen en door afspraken te maken met herkomstlanden over legale migratieroutes, voorkomen we dat mensen een gevaarlijke oversteek moeten maken naar Europa. Zo kunnen we nieuwe 'Morias' voorkomen, bescherming en opvang bieden aan mensen in nood, werk maken van effectieve terugkeer en echt solidair zijn met lidstaten aan de buitengrenzen. Bekijk ook deze fotoserie: 'Als dit Europa is, willen we er niet zijn' Lidstaten die deze solidariteit niet willen opbrengen, krijgen wat ons betreft lik op stuk. Als financiële consequenties niet helpen, mag het lidmaatschap van Schengen ter discussie staan. Want ook bij gemeenschappelijke vrijheden horen nu eenmaal gemeenschappelijke verantwoordelijkheden.

De nieuwe Stint is rijklar, maar de fabriek is failliet

de Volkskrant 05-10-2020

Het bedrijf achter de Stint staat op omvallen. De maker van de elektrische bolderkarren kan niet meer aan zijn financiële verplichtingen voldoen en heeft vorige week al zijn personeel moeten ontslaan. Dat zegt Edwin Renzen, mede-eigenaar van Stintum, in een interview met de Volkskrant.

Vandaag laat hij de driehonderd kinderopvangorganisaties die gebruikmaakten van de Stint, weten dat het einde onafwendbaar is. 'Het geld is op. We kunnen al maanden de rekeningen niet meer betalen.'

Sinds VVD-verkeersminister Cora van Nieuwenhuizen na het dodelijke ongeval in Oss in oktober 2018 besloot alle drieduizend Stints van de weg te halen, komt er bij het bedrijf geen geld meer binnen. De negentien overgebleven personeelsleden hebben vorige week te horen gekregen dat ze ander werk moeten zoeken.

Renzen houdt het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat verantwoordelijk voor het einde van zijn bedrijf. In een loods in Nijkerk staan zestig van de 1.500 bestelde Stints klaar om uit te rijden. Van Nieuwenhuizen hoeft alleen nog haar goedkeuring te geven aan de aanvraag van het bedrijf om met de nieuwe Stint, de BSO Bus, de weg op te kunnen.

Groen licht

Keuringsinstantie RDW gaf daarvoor al groen licht na een reeks uitvoerige testen, ook voldoet het

voertuig aan de Europese Machinerichtlijn.

Onderzoeksinstituut TNO toonde zich eveneens tevreden over de BSO Bus.

Van Nieuwenhuizen had de oude Stint in oktober 2018 mede na een rapport van TNO van de weg gehaald. Daarop dreigde ook al een faillissement voor het bedrijf, maar drie investeerders stonden destijds op.

Lange tijd hield Renzen hoop dat zijn voertuig, ondanks alle strenge eisen, dit jaar weer op de weg zou rijden. Totdat Van Nieuwenhuizen in juli een barricade opwierp waarmee ze de ondernemer en de kinderopvangbranche volkomen verraste. Onder druk van de Tweede Kamer had ze de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV) gevraagd een nieuwe methodiek te ontwikkelen voor het beoordelen van de gebruiksrisico's van een voertuig in het verkeer.

Renzen kent de eisen van deze methodiek niet en kan zijn voertuig daar ook niet op aanpassen, omdat de BSO Bus dan opnieuw zou moeten worden gekeurd door de RDW. Hij vindt dat de minister 'aan het eind van de wedstrijd plotseling de spelregels verandert' en rekent niet meer op een terugkeer van de Stint. 'Als je op dit punt in het proces nog eens gaat uitstellen, dan wil je niet dat de Stint terugkomt op de weg. Maar zeg dat dan.'

Van Nieuwenhuizen noemt het ongeduld bij Renzen en de kinderopvangbranche

'begrijpelijk'. Ze erkent dat het lang duurt voordat er duidelijkheid is of de BSO Bus de weg op mag. 'In zo'n aanvraagproces wordt veel informatie gedeeld en gecontroleerd. Dat leidt er soms toe dat een fabrikant bijvoorbeeld aanpassingen moet doen die opnieuw moeten worden beoordeeld. Dat is een proces waar aan beide kanten tijd overheen gaat.' Volgens de minister gaan 'zorgvuldige besluitvorming en de verkeersveiligheid boven snelheid en innovatie.'

Ook de kinderopvang is boos

Van Nieuwenhuizen heeft met haar opstelling ook de woede gewekt van de kinderopvangbranche. Honderden kinderdagverblijven en bso's (buitenschoolse opvang) bleven zich ook na het ongeluk in Oss, waarvan de oorzaak volgens het OM niet meer zal worden achterhaald, achter de Stint scharen. In hun ogen is er nog altijd geen veiligere manier om maximaal tien kinderen tegelijk te vervoeren. De meest gebruikte alternatieven, zoals de (bak)fiets, taxibusjes en lopen zijn volgens de drie brancheorganisaties minder veilig.

In een brief aan de Tweede Kamer haalden ze twee weken geleden hard uit naar de manier waarop het ministerie en de Kamer met de toelating voor de BSO Bus omgaan. De branchepartijen vinden het proces 'niet meer geloofwaardig', nu de aanvraagprocedure niet de belofde 12 weken maar 14 maanden op zich laat wachten.

In de brief manen ze de minister

tot spoed en duidelijkheid en eisen ze actie van de Tweede Kamer, die donderdag met de minister over de BSO Bus spreekt. 'De overheid laat een Nederlandse ondernemer die aan alle eisen heeft voldaan, vrijwel zeker failliet gaan', schrijven ze.

Volgens hen worden honderden kinderopvangorganisaties op kosten gejaagd, omdat ze moeten blijven investeren in andere manieren van vervoer. Ze houden vertrouwen in de BSO Bus, ook omdat Van Nieuwenhuizen zelf eerder had laten dat het voertuig

onder strenge voorwaarden weer op de weg kon komen.

Na de risico-inventarisatie van de SWOV kan er volgens Van Nieuwenhuizen een besluit worden genomen over de toelating van de voormalige Stint.